UNIVERSITETET I OSLO

Notat

Dato: 22.09.2026
Deres ref.:
Vår ref.: 26/40370-1

Saksinnmelding - Strategiske problemstillinger i internasjonaliseringsarbeidet ved UiO (2027–2030)

Dette notatet oppsummerer sentrale problemstillinger i det pågående arbeidet med internasjonalisering av utdanningsporteføljen ved Universitetet i Oslo (UiO). Det belyser også strategiske valg fakultetene må ta stilling til for den kommende treårsperioden.

Internasjonaliseringsarbeidet ved UiO er preget av flere parallelle strategiske prosesser høsten 2026. For det første har UiO utarbeidet forslag til en ny utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet (KD) for perioden 2027–2030. Avtalen ble styrebehandlet 22.09. og skal tre i kraft fra nyttår. Internasjonalisering er løftet frem som en egen styringsparameter under utdanningsmålet. Ambisjonen er å styrke studentenes internasjonale eksponering gjennom økt utveksling, rekruttering av helgradsstudenter fra hele verden og bredere deltakelse i Circle U.-alliansen.

UiOs nåværende Handlingsplan for internasjonalisering av utdanning gjelder ut 2026, og vi må gjøre opp status for tiltakene og ta stilling til hvordan arbeidet skal videreføres. Dette må kobles tett opp mot UiOs overordnede Strategi 2030 og utviklingsavtalen.

Circle U. alliansen går inn i en i en to-årig «bridging» periode i 2028-2029 som vil medføre en oppskalering og videreutvikling av alliansens prioriterte satsningsområder innenfor utdanningssamarbeid. Universitetsledelsen har i generalkonferansen våren 2026 gitt sin tilslutning til at UiO skal være koordinator for alliansen også i denne perioden.

Sentrale problemstillinger

I handlingsplanen for internasjonalisering av utdanning er UiOs ambisjon å være best i Norge på internasjonalisering av studier og på rekruttering av internasjonale studenter. Forslag til utviklingsavtale med Kunnskapsdepartementet fremhever at UiO skal styrke og videreutvikle sin posisjon som et ledende internasjonalt universitet. Internasjonalisering bidrar til å styrke kvaliteten på både utdanning og forskning, og til å styrke UiOs stilling og omdømme som et ledende internasjonalt universitet. Velfungerende internasjonale studieprogrammer er avgjørende for å oppnå disse ambisjonene.

Endringer i nasjonale rammebetingelser, justeringer av UiOs egen utdanningsportefølje og organisatorisk innretning på internasjonaliseringsarbeidet har preget arbeidet på dette feltet de siste årene, og vil være viktig også fremover.

Avdeling for studieadministrasjon
Seksjon for studiekvalitet

Postadresse:
Postboks 1072 Blindern
0316 Oslo NO

Besøksadresse:
Problemveien 7,Lucy Smiths hus 2.etg

E-post: postmottak@uio.no
Nettside: www.uio.no
Org.nr.: 971 035 854

Rekruttering av internasjonale gradsstudenter

Innføringen av studieavgifter for studenter fra land utenfor EU/EØS og Sveits i 2023 har endret rekrutteringslandskapet radikalt. Mange av UiOs engelskspråklige masterprogrammer opplever betydelige utfordringer med å rekruttere et tilstrekkelig antall kvalifiserte studenter.

For å møte denne situasjonen ble det i 2024 igangsatt et pilotprosjekt for internasjonal studentrekruttering med finansiering ut 2027. Prosjektet har prøvd ut målrettede rekrutteringstiltak for kvalifiserte, betalende studenter til UiOs engelskspråklige masterprogrammer. Erfaringer fra andre utdanningsinstitusjoner i Norden har vist at å øke internasjonal rekruttering til studier krever langsiktig arbeid. Rekrutteringspiloten har bidratt til en økning i søkertall og utsendte tilbud fra 2025 til 2026, men det faktiske antallet betalende studenter som møter opp og påbegynner studiene er ikke økt. Det vedlagte datagrunnlaget viser også en stor variasjon mellom de enkelte studieprogrammene når det gjelder antallet søkere, antallet kvalifiserte søkere, tilbud og faktisk oppmøte.

Søkertall, opptakskrav og utlysning av programmer internasjonalt

Universitetsstyret vedtok på møte 16. juni at 78 av UiOs engelskspråklige studieretninger på masternivå lyses ut for søkere utenfor EØS og Sveits, mens 26 studieretninger ikke gjør det. I etterkant av styrevedtaket har flere enheter henvendt seg med ønske om å trekke studietilbudet fra SFM-opptaket.

De fleste masterprogrammene som lyses ut i opptaket for søkere fra land utenfor EU/EØS og Sveits, har mange søkere. For enkelte programmer er andelen kvalifiserte søkere lav. Dette synes særlig å gjelde programmer med svært spesifikke opptakskrav, som kan være vanskelig å oppfylle for søkere med utdanning fra andre læresteder enn UiO. De samme programmene har ofte også få kvalifiserte søkere fra andre institusjoner i Norge, Norden og øvrige europeiske land.

Programmer med bredere og mindre institusjonsspesifikke opptakskrav har gjennomgående flere kvalifiserte søkere på tvers av søkergruppene. Dette reiser spørsmål om dagens opptakskrav er hensiktsmessig utformet dersom målet er å øke den internasjonale rekrutteringen. En eventuell justering av opptakskrav må samtidig sikre et tilstrekkelig faglig nivå på søkerne.

Noen enheter trekker programmer fra SFM-opptaket med begrunnelse i *få* kvalifiserte søkere og få startende studenter. Det vil være uheldig både for det internasjonale studiemiljøet og for ressursgrunnlaget på enhetene, dersom dagens situasjon blir et argument for å ikke lyse ut programmer som har potensiale til å rekruttere betalende internasjonale studenter fremover.

Studieavdelingen erfarer at flere enheter også begrunner å ikke lyse ut masterprogrammer som del av SFM-opptaket med *høye* søkertall og lite kapasitet til saksbehandling. Gitt den store nedgangen i søkertall etter innføringen av studieavgift, er det uklart om programmene dette gjelder er klar over den store endringen på dette området. Svært få søknader blir nå sendt til programmene for vurdering av fagkravene. Studieavgiftssatsene ved UiO er i tillegg kostnadsdekkende. Det bør derfor undersøkes om enhetene har gjort en helhetlig

gjennomgang av hvordan betalende studenter kan bidra til den økonomiske situasjonen lokalt.

Kvalifiserte internasjonale søkere som ikke får tilbud

Noen masterprogrammer i SFM-opptaket har kvalifiserte søkere som ikke får tilbud om studieplass. Fakultetene fastsetter årlig hvor mange betalingspliktige studenter som skal tas opp på det enkelte programmet. I henhold til forskrift om lokale opptak ved Universitetet i Oslo § 12 kan tilbud bare gis til søkere som har et karakternivå som tilsvarer eller overstiger nivået til den sist opptatte studenten på programmet året før. Formålet er å sikre et relativt likt faglig nivå i masterkullet, uavhengig av søkergruppe.

For enkelte programmer får kvalifiserte søkere ikke tilbud fordi de ikke når fjorårets poenggrense. Samtidig ser vi at noen programmer heller ikke gir tilbud til søkere som oppfyller både opptakskravene og poenggrensen. Når det i tillegg er betydelig frafall mellom tilbud og studiestart, og enkelte programmer bare planlegger opptak av én til to studenter fra land utenfor EU/EØS og Sveits, kan resultatet bli at ingen studenter fra denne gruppen begynner på programmet.

Strategiske prioriteringer i den internasjonale utdanningsporteføljen

Problemstillingene knyttet til rekruttering og opptak aktualiserer behovet for en strategisk utvikling av utdanningsporteføljen, i tråd med gjeldende handlingsplan for internasjonalisering av utdanning. Fakultetene bør ta stilling til hvilke studentgrupper og studieprogrammer som skal prioriteres, herunder forholdet mellom rekruttering fra Europa og rekruttering av betalingspliktige studenter fra land utenfor Europa.

Det ligger til fakultetene å foreta tydelige prioriteringer innenfor egen utdanningsportefølje av hvilke programmer som skal profileres internasjonalt, og hvor det er et reelt mål å øke andelen internasjonale helgradsstudenter. SADM og AKS kan støtte opp om disse prioriteringene gjennom rådgivning og felles tjenester for rekruttering av internasjonale studenter.

Studieavgift ble innført i Danmark i 2006 og Sverige i 2011. Erfaringene fra institusjoner i Danmark og Sverige viser at det tar tid før antallet internasjonale studenter tar seg opp etter innføringen av studieavgift. Før innføringen av studieavgift hadde for eksempel Lunds Universitet 550 studenter fra utenfor EU/EØS. Antallet ble redusert til 195 i 2011. Etter tre år var tallet nesten tilbake til 2010-nivå, og i 2023 var tallet 805 nye betalende gradsstudenter per år. Begge land har stipendordninger.

Etablering av engelskspråklige bachelorgrader som nybrottsarbeid

Etablering av bachelorgrader med engelsk som undervisningsspråk er definert som et sentralt og nyskapende tiltak ved UiO, og ambisjonen i Handlingsplanen har vært å etablere tre bachelorprogrammer på engelsk.

Formålet er tredelt: å skape en mer internasjonal campus ved UiO, å utvide emnetilbudet for innreisende utvekslingsstudenter, og å styrke rekrutteringsgrunnlaget til universitetets masterprogrammer. Det første programmet, innen teknologi, naturvitenskap og ingeniørfag (Technology Systems), har planlagt oppstart i 2027. Et program innen teknologi, innovasjon og samfunn ved Senter for teknologi, innovasjon og kultur (TIK) er for tiden under utredning, med sikte på oppstart i 2028.

Sommertilbud ved UiO

UiO gjennomfører en helhetlig vurdering av den fremtidige driften og organiseringen av de to kjerneaktivitetene til Den internasjonale sommerskolen (ISS). Når det gjelder bachelor- og masteremnene, foreligger det et forslag om at relevante fakulteter og fagmiljøer skal ta mer direkte faglig ansvar for emner og undervisning enn i dag, mens fellesadministrasjonen skal yte administrativ støtte til helhetlig markedsføring, rekruttering og praktisk gjennomføring av sommerskolen.

Et godt sommerskoletilbud gjør UiO mer attraktiv som samarbeidspartner for utenlandske universiteter, og det kan brukes som en rekrutteringsarena overfor mulige internasjonale helgradsstudenter. Det kan også gi UiOs fagmiljøer et utstillingsvindu hvor de kan presentere seg for internasjonale studenter, og gi egne studenter et tilbud om internasjonal eksponering og mulighet til å benytte sommeren til å ta noen ekstra emner, ta igjen forsinkelser etc.

Forslaget om fremtidig organisering av sommerskolen var på høring hos enhetene med høringsfrist 15. september 2026 (saksnr. 26/27457). Det kom inn 12 høringssvar, og det arbeides nå med planlegging av den videre prosessen i saken.

Uavhengig av den endelige administrative organiseringen av sommerskolen må fagmiljøene vurdere om de har faglig kapasitet og motivasjon til å utvikle og tilby korte sommeremner på 5–10 studiepoeng. Aarhus Universitet tilbyr til sammen ca 90 korte emner gjennom sitt AU Summer University. I dette tilbudet inngår også emner spesielt utviklet for Circle U. Open Campus.

Utvikling av kortere emner i Circle U. Open Campus

Kortere emner eller læringsaktiviteter er også sentrale tiltak innenfor rammen av Circle U. Emnene kan tilbys fysisk, digitalt eller i kombinerte formater, og gjøres tilgjengelige gjennom Circle U.-alliansens plattform Open Campus. Dette kan gi tilgang til en bredere studentgruppe gjennom partneruniversitetene og dermed styrke rekrutteringen til emnene. Fakultetene som tilbyr slike emner i Circle U. bør også vurdere om intensive kortemner kan inngå som en integrert del av studieprogrammene og slik bidra til internasjonalisering hjemme.

Circle U.-samarbeidet kan videre brukes til å styrke faglige tilbud og samarbeid innenfor små og utsatte fagområder. Gjennom felles moduler, felles utdanningstilbud og integrert korttidsmobilitet kan UiO-studenter få tilgang til relevant spisskompetanse hos alliansepartnerne.

Forenkling og strukturering av studentmobilitet

UiO jobber systematisk med å senke administrative terskler for studentutveksling, forenkle de akademiske godkjenningsprosessene og gi studentene tydelige, faglig forankrede råd om utvekslingsdestinasjoner. Innføringen av det nye administrative systemet *Mobility Online* i perioden 2026–2027 vil her være et viktig verktøy for å forenkle og profesjonalisere arbeidet på tvers av UiO.

Spørsmål til diskusjon

På bakgrunn av problemstillingene som er løftet over og basert på forutsetningen om at UiO fortsatt skal arbeide for å beholde sin posisjon og omdømme som et internasjonalt ledende universitet, bes dekanmøtet diskutere følgende spørsmål.

1. Hvilke av UiOs studieprogrammer har et reelt potensial for å rekruttere internasjonalt? Må vi gjøre tydeligere prioriteringer når vi innretter studier for internasjonale søkergrupper, og velger hvilke studier som skal profileres aktivt?
2. Hva skal til for at fagmiljøene skal oppleve det som faglig og pedagogisk attraktivt å tilby intensive emner om sommeren og gjennom Circle U.?

Med hilsen

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen underskrifter.

Saksbehandler: Kristin Fossum Stene